

Den Gang Udkastet til denne Rapport forelaa, meddelte det ærede Medlem Hr. Holger Andersen som Repræsentant i det paagældende Udvalg det til de Medlemmer af Delegationen, han kunde komme i Forbindelse med, og spurgte os, om vi syntes, der var Anledning for den danske Delegation til at rejse en Diskussion derom. Vi svarede, at vi mente ikke, der var nogen Grund dertil, og det ærede Medlem rejste da heller ikke nogen Diskussion om Spørgsmaalet. Men saa sker der dette, at ved et Møde — et Søndagsmøde for Resten —, hvor Kommissionens flittige Medlemmer havde begyndt Kl. 10½ om Formiddagen og efter en Frokostpause tog fat igen og blev ved til, jeg tror Kl. 11 om Aftenen, rejser sig Repræsentanten for Holland, Limburg, og siger, at dette Udtryk „bør begynde“ maaske kan synes at paalægge Staterne en Forpligtelse til at forsvare sig og blive et Indgreb i den kommende Nedrustningskonferencens Arbejde, og derfor anbefalede han at fjerne det.

Ordføreren, Politis, svarede, at dertil vilde han være villig. Men saa fremkom der Indvendinger mod at fjerne det fra Estlands delegerede og dernæst fra den belgiske delegerede Rolin, der sagde, at han, ligesom en fransk delegeret havde sagt ved et tidligere Møde, var af den Opfattelse, at ingen kunde tænke paa at paalægge nogen Stat et vist Minimum af Rustninger, enhver Stat beslutter selv og bedømmer selv de Farer, for hvilke den er udsat. Men han føjede til, at efter hans Mening maatte enhver Stat, der angrebes, begynde med at forsvare sig med de Midler, der stod til dens Raadighed; man kunde ikke stille sig saaledes, at man undlod at benytte disse, ja endogsaa lod være med at ødelægge Transportveje og Broer og lettede Angriberens Vejen ind i Landet, medens man sad og ventede paa, at andre skulde hjælpe. Denne Udtalelse fik Tilslutning fra Finlands Repræsentant.

Derefter var det, det ærede Medlem Hr. Holger Andersen tog Ordet og sagde om det danske Afrustningsforslag, at dette Forslag endnu ikke var forelagt og dets Skæbne var tvivlsom. Naar det ærede Medlem overhovedet nævnte det danske Afrustningsforslag, beroede det paa, at den hollandske delegerede havde nævnt det; denne Udtalelse af den hollandske delegerede findes ikke optaget i Referatet, men det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har meddelt os, at han havde gjort det. Og det er da dette, der giver Anledning til, at det ærede Medlem tager til Orde paa den Maade.

Men efter at han havde sagt dette, hvilket var meget naturligt og kun var en rent positiv Oplysning, føjede han til, at han rent personlig billigede de Udtalelser, der var fremsat af Belgiens Repræsentant. Efter at dette var sket, sagde den hollandske Repræsentant, at han ikke havde troet, at hans lille Bemærkning skulde give Anledning til saa meget, og han foretrak at tage sit særlige Forslag tilbage.

Efter min Mening var nu det ærede Medlem Hr. Holger Andersen fuldt ud berettiget til at udtale sig, som han gjorde. Det kan altid diskuteres, om disse Udtalelser nøje falder sammen med, hvad den samlede Delegation maatte mene, og hvad den danske Regering i Øjeblikket maatte mene, men han har sagt, at det var en rent personlig Udtalelse fra hans Side, og rent personlige Udtalelser er der under alle Folkeforbundets Forhandlinger Adgang til at fremsætte. Spørgsmaalet har udtrykkelig været diskuteret, og det er blevet afgjort i Overensstemmelse med den angelsaksiske Opfattelse, og denne Adgang benyttes i rigt Maal af de angelsaksiske Nationer. Og jeg kan tilføje, at hvis der indenfor Delegationen havde været noget Ønske om eller den Opfattelse, at det var rigtigt at optage Spørgsmaalet til ny Behandling efter denne Forhandling, havde det staaet Delegationen, altsaa os andre, frit for at beslutte dette.

Vi overvejede Spørgsmaalet og kom til det Resultat, at der ikke var nogen Grund til at tage en særlig Forhandling om dette Spørgsmaal. Og den Vending, der fandtes i Rapporten, var jo kun Udtryk for nøjagtig den samme bekendte Regel som Haagerkonventionerne har, at i Tilfælde af Angreb anvender hver Stat de Midler, den faktisk i Øjeblikket raader over; men saa lidt som nogen af dem, der her kan blive Tale om, tænker paa deraf at uddrage en Forpligtelse til at opretholde et vist Militærvæsen, saa lidt tænker selvfølgelig nogen som helst paa, at denne Forpligtelse skulde betyde en Pligt til ørkesløse, unyttige Ofre, hvor man sætter den svage Styrke ind overfor overlegne Kræfter til en ganske hensigtsløs Blodsudgydelse. Derfor var det vor Opfattelse, at der ikke var nogen Grund til at rejse nogen yderligere Diskussion om denne Vending i Ordførerens Betænkning.

Dog mente vi af Hensyn til de Misforstaaelser, som en saadan Udtalelse naturligt vilde komme til at give Anledning til under kommende Diskussioner herhjemme i Danmark ved Drøftelser, som her hyppigt vilde finde Sted, at det var naturligt, at Delegationens Formand i den afsluttende